

ATTUNDA TINGSRÄTT

DOMMeddelad i Sollentuna
2026-09-25Målnummer
T 4915-25**PARTER****Kärande**Länsförsäkringar Stockholm, 502002-6265
Box 27076
102 51 Stockholm

Ombud: Bolagsjuristen Charlotta Agrell och försäkringsjuristen Rebecca Lewis

SvarandeUpplands Väsby kommun, 212000-0019
194 80 Upplands Väsby

Ombud: Advokaten Christian Arnbom

DOMSLUT

1. Käromålet ogillas.
2. Länsförsäkringar Stockholm ska ersätta Upplands Väsby kommun för dess rättegångskostnad med 324 000 kr. På beloppet ska ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) utgå från dagen för denna dom till dess betalning sker.

Avgörandet är elektroniskt undertecknat

BAKGRUND

Den 11 oktober 2023 föll ett träd över Mathias Källströms och Marie Källströms fastighet Vatthagen 1:38, vilket orsakade skada på fastigheten. Fastigheten var försäkrad genom Länsförsäkringar Stockholm (LF). LF har betalat ut försäkringsersättning till fastighetsägarna.

Trädet stod i ett mindre grönområde på privatägd mark som såvitt känt har ägts av ett oskiftat dödsbo sedan 1950-talet. Enligt detaljplan är området allmän plats – parkmark – för vilken Upplands Väsby kommun (nedan kommunen) är huvudman.

Frågan i målet gäller om LF, som inträtt i försäkringstagarnas ställe, har rätt till ersättning från kommunen enligt 2 kap. 1 § skadeståndslagen (1972:207) (SkL) genom att ha brustit i sitt ansvar avseende vård och skötsel av allmän plats enligt plan- och bygglagen (2010:900) (PBL) och, om så är fallet, hur stor ersättning som ska utgå.

YRKANDEN OCH INSTÄLLNING

Länsförsäkringar Stockholm har yrkat att tingsrätten ska förplikta Upplands Väsby kommun att betala 107 610 kr jämte ränta enligt 4 och 6 §§ räntelagen från den 18 april 2024 till dess betalning sker.

Upplands Väsby kommun har bestritt käromålet. Inga belopp har vitsordats som skäligen i och för sig. Sättet att beräkna ränta har godtagits.

Parterna har yrkat ersättning för sina rättegångskostnader.

GRUNDER OCH KORTARE UTVECKLING AV TALAN**Länsförsäkringar Stockholm**

LF har försäkrat fastigheten med Mathias Källström och Marie Källström som försäkringstagare. Fastigheten drabbades den 11 oktober 2023 av en skada när ett träd föll ner över ett staket på fastigheten. Vid det aktuella tillfället var vindstyrkan ungefär 8 m/s. Trädet rasade genom s.k. rotvälta, vilket innebär att ett träd bryts omkull så att rotsystemet med vidhängande jord följer med. LF har inom ramen för försäkringsavtalet reglerat skadan och betalat ut ersättning med 107 610 kr. LF har därmed inträtt i försäkringstagarnas ställe avseende rätten att kräva ersättning och framställa anspråk avseende ansvar för skadan.

Den 12 oktober 2023 skedde skadebesiktning. Skadereglering har skett enligt försäkringsvillkoren. Utbetald ersättning motsvarar den faktiska kostnaden för avhjälpande av skadan. Kostnaden för åtgärdandet har varit skälig.

Kommunen har haft ansvar för marken enligt PBL

Trädet stod i ett mindre grönområde som enligt plankarta är allmän plats för vilken kommunen är huvudman, vilket följer av att inget annat är föreskrivet i detaljplanen (jfr 4 kap. 7 § PBL). Detaljplanen är antagen och gällande. Kommunen har därmed åtagit sig ansvaret för den allmänna platsen och följaktligen de skyldigheter som följer av PBL.

Av 8 kap. 16 § PBL framgår vilka krav som gäller beträffande vård och skötsel av allmänna platser. Att fälla träd som riskerar att rasa ned över granntomter och trafik är en sådan åtgärd som omfattas av ansvaret enligt lagrummet. Ansvaret för denna typ av underhållsåtgärder åvilar enligt 6 kap. 21 § PBL huvudmannen för den allmänna platsen. Underhållsskyldigheten är inte

beroende av huruvida detaljplanen är genomförd eller inte utan ansvaret har inträtt genom att detaljplanen antagits och fått laga kraft.

Kommunen har därtill haft möjlighet att säkerställa rådighet över den allmänna platsen. Kommunen har enligt egen uppgift visserligen inte lyckats träffa ett frivilligt avtal med dödsboet om inlösen av den mark där trädet som föll stod. Kommunen har dock haft andra alternativ till buds såsom servitut eller expropriation. Att kommunen föredragit en frivillig lösning för att få rådighet över platsen medför inte att kommunen varit förhindrad att uppfylla sina skyldigheter. Det kommunala huvudmannaskapet faller inte bort enbart på den grunden att kommunen inte löser in marken.

Kommunen har genom underlåtenhet agerat vårdslöst

Mathias Källström och Marie Källström har vid två tillfällen, under år 2017 och år 2021, begärt att kommunen skulle ta ned trädet. År 2017 skedde det särskilt med hänvisning till risken för att trädet skulle rasa. Trädet lutade kraftigt, vilket är ett tydligt tecken på risk för rotvälta, och utgjorde en risk för omgivningen. Det hade alltså varit möjligt att förhindra skadan om kommunen hade agerat.

Kommunen har inte uppfyllt sin skyldighet att som huvudman för den allmänna platsen säkerställa att olägenheter inte uppkommer för omgivningen och för trafiken och att risken för olycksfall begränsas. Kommunen borde självmant och regelbundet ha inventerat träden på den allmänna platsen. De kontroller som kommunen påstår sig ha genomfört borde dessutom ha dokumenterats. I vart fall har det varit oaktsamt av kommunen att inte vidta någon åtgärd, dvs. ta ned trädet, efter att boende i området anmält risk för att träd skulle rasa ned. Kommunen har genom att inte vidta dessa åtgärder vållat skada genom vårdslös underlåtenhet och ansvarar därmed enligt 2 kap. 1 § SKL för skadan.

Upplands Väsby kommun

Kommunen har inte haft något ansvar för marken enligt PBL

Det är ostridigt att det aktuella trädet stod på allmän plats med kommunalt huvudmannaskap, enligt vad som framgår av tidigare stadsplan som är att betrakta som gällande detaljplan.

En fastighet som avviker från en detaljplan om fastighetens utformning omöjliggör den markanvändning som föreskrivs i planen. En förutsättning för att markanvändningen ska kunna säkerställas är att kommunen får äganderätt till marken. Genomförandet av allmänna platser med kommunalt huvudmannaskap regleras enligt 6 kap. 13 § första stycket 1 PBL genom ett inlösenförfarande.

För att kommunen ska ha något som helst ansvar för allmän platsmark enligt detaljplan måste markområdet ha lösts in av kommunen, vilket inte har skett. Tills inlösen skett föreligger alltså ett fastighetsägaransvar för fastigheten. Kommunen har inte ingått en frivillig överenskommelse med fastighetsägaren av marken där trädet stod. Kommunen har därför inte kunnat ianspråka marken för att den ska användas för det syfte som anges i detaljplanen. Om kommunen trots avsaknaden av frivillig inlösen ianspråktog marken hade inlösenregeln i PBL varit överflödig. Dessutom torde en sådan ordning strida mot egendomsskyddet i regeringsformen (RF) och Europakonventionen för mänskliga rättigheter (EKMR).

Kommunen har vid tidpunkten för skadan inte haft något ansvar enligt PBL för marken där trädet stod, då kommunen inte haft någon rådighet över marken, vilket är en förutsättning för att kommunen ska kunna vidta åtgärder på marken. Kommunen har på grund av detta inte kunnat ordna eller upplåta platsen för allmän användning (6 kap. 18 § PBL). Då detaljplanen på den plats som trädet stod på inte var genomförd har kommunens ansvar enligt

6 kap. 21 § PBL inte inträtt vid tidpunkten för skadan. Kommunen har alltså varit förhindrad att med stöd av angivet lagrum i PBL ta ned aktuellt träd. Det är i stället dödsboet, tillika ägaren av den fastighet där trädet stod, som svarar för skadan.

Kommunen har inte vållat skadan av vårdslöshet

Det saknas säkra uppgifter för att det aktuella trädet lutade. Det vitsordas att Mathias Källström och Marie Källström har skickat två e-postmeddelanden till kommunen år 2017 respektive år 2021. I dessa meddelanden har dock inte påtalats att det aktuella trädet kraftigt lutade eller att det fanns en risk för att det skulle falla. Synpunkterna som framfördes i meddelandena var mer av det sanitära slaget. Därtill har Gatu- och parkenheten under årsskiftet 2017/18 och våren år 2021 varit på plats och inspekterat området. Detta eftersom kommunen är ansvarig för den gata som går utanför fastigheten. Vid inspektionen år 2021 förekom inte några tecken på att det träd som föll, eller något annat träd, skulle vara angripet av svamp eller skadedjur, eller i övrigt inte vara friska. Utifrån detta gjordes bedömningen att det inte förelåg någon risk för att något träd skulle falla över fastigheten. Kommunens anställda var dock aldrig inne på den fastighet där det aktuella trädet stod eftersom det är privatägd mark.

Orsaken till att trädet föll genom rotvälta var den vindstyrka som rådde vid skadetillfället, vilket parterna är överens om var ungefär 8 m/s. Om tingsrätten anser att kommunen har ett ansvar enligt PBL bestrids att det föreligger någon skadeståndsgrundande försumlighet från kommunens sida. Kommunen har vidtagit nödvändiga åtgärder enligt ovan och inte haft anledning att misstänka att det förelåg risk att trädet skulle välta. Det finns inte heller något krav i förvaltningsrättslagstiftningen på dokumentation av inspektioner som har genomförts.

Påståendet att kommunen skulle haft möjlighet att ordna rådighet över marken och exproprierat marken där trädet stod saknar relevans för bedömningen då LF inte gör gällande att kommunen agerat med skadeståndsgrundande försumlighet vid myndighetsutövning.

UTREDNING

Parterna har åberopat viss skriftlig bevisning.

På LF:s begäran har vittnesförhör ägt rum med Mathias Källström, Marie Källström, Simon Persson samt partssakkunnige John Gusgren.

På kommunens begäran har vittnesförhör ägt rum med Tomas Estegård, Mikael Gustafsson samt partssakkunnige Dani Mladoniczky.

DOMSKÄL

Har kommunen haft ansvar över marken enligt PBL?

Trädet stod i ett område som enligt detaljplan är allmän plats för vilken kommunen är huvudman, vilket följer av att inget annat föreskrivits i detaljplanen (jfr 4 kap. 7 § PBL). Detaljplanen är antagen och gällande. Av 8 kap. 15 och 16 §§ PBL framgår att allmänna platser i skälig utsträckning ska hållas i vårdat skick och skötas så att risken för bland annat olycksfall inte uppkommer. Ansvaret för denna typ av underhållsåtgärder, till exempel att fälla träd, åvilar huvudmannen för den allmänna platsen. Om kommunen önskar överlåta huvudmannaansvaret för underhållet till enskilda fastighetsägare är det nödvändigt att ändra eller anta en ny detaljplan som anger detta. Kommunens huvudmannaansvar är långtgående och fortsätter att gälla även om detaljplanen upphävs.

Det framgår inte av PBL att kommunens underhållsskyldighet är beroende av om äganderätten gått över till kommunen. En sådan ordning skulle innebära att kommunen kan undgå sin lagstadgade underhållsskyldighet genom att undvika att vidta åtgärder för att få äganderätten till platsen. Det kan inte ha varit lagstiftarens avsikt, särskilt som det i PBL finns regler om inlösen för att kunna kompensera fastighetsägaren för äganderättsintrång. Fastighetsägaren har också rätt att själv begära inlösen som compensation.

Sammantaget måste kommunen som huvudman anses underhållsansvarig även på mark som kommunen inte äger. I underhållsansvaret måste anses ligga att vidta rimliga åtgärder för att fullgöra underhållsskyldigheten. Kommunen kan därmed vara skadeståndsskyldig trots att äganderätten inte övergått.

Har kommunen vållat skadan genom vårdslös underlåtenhet?

Kommunen har varit skyldig att vidta rimliga åtgärder för att förebygga risken för skador. För skadeståndsskyldighet krävs att förutsättningarna i 2 kap. 1 § SkL är uppfyllda. Enligt bestämmelsen krävs uppsåt eller vårdslöshet för att skadan ska ersättas. I det aktuella fallet är frågan om kommunen varit vårdslös genom att underlåta att agera. För att avgöra det är det av väsentlig betydelse vilka åtgärder som varit rimliga att kräva av kommunen, särskilt vilka risker underlåtenheten att handla medför för omgivningen. Ju större sannolikhet som föreligger för skada, och ju allvarigare en skada kan antas bli, desto mer kan krävas av kommunen för att undvika skador. I sammanhanget får även beaktas vilka möjligheter kommunen haft att förebygga skadan och hur pass omfattande och kostsamma åtgärder detta skulle kräva. (Jfr Bengtsson och Strömbäck, Skadeståndslagen – En kommentar, 2026, s. 46 ff.)

Att ta ned ett riskträd som innebär fara för omgivningen är en sådan åtgärd som kommunen kan förväntas vidta inom sin underhållsskyldighet. Frågan är dock om det i det aktuella fallet har funnits anledning att låta ta ned trädet.

LF har gjort gällande att det aktuella trädet lutat och att detta utgjorde en tydlig indikation på att trädet riskerade att rasa genom rotvälta. Kommunen borde därmed ha agerat. LF har till stöd för sitt påstående åberopat en bild från Google Street View. Trädet syns luta något men står mot bildens ytterkant, där linjerna böjs av kameralinsen. Av andra bilder på samma träd från Google Street View, som redovisas i Dani Mladoniczkys utlåtande, ser det rakt ut. Bilden ger därför inte stöd för att trädet lutade.

LF har även åberopat två e-postmeddelanden från Mathias Källström och Marie Källström som skickats till kommunen år 2017 och år 2021. I e-postmeddelandet från år 2017 har Mathias Källström angett att träden utanför hans bostad delvis hängde över gatan och att grenar från dessa tog i fordon när de körde förbi. Han har vidare angett att flera av träden var sneda och såg ut att kunna falla över samt att de orsakade en stor mängd pollen, grenar och löv på tomten varför de gärna fick tas ned. Enligt Mathias Källström var syftet med felanmälan var att påtala för kommunen att det stod tre björkar lutandes, varav en av björkarna var det aktuella trädet. De påtalade olägenheterna som träden orsakade på tomten var enligt honom av sekundär natur. Mathias Källström har också berättat att kommunen svarat att de inte kunde ta ned det aktuella trädet eftersom det tillhörde ett dödsbo.

Genom Mathias Källströms anmälan står det klart att kommunen haft anledning att undersöka det aktuella trädbeståndet. Såvitt framkommit var kommunen också på plats och tittade på träden men vidtog ingen ytterligare åtgärd.

Av Marie Källströms e-postmeddelande till kommunen från år 2021 framgår bland annat att hon önskar att dungen framför huset ansas ut, att löv, grenar och pollen blåser ned över tomten och att två eller tre av björkarna gärna får huggas ned till grunden. Enligt Marie Källström var ändamålet med hennes e-postmeddelande framför allt att få kommunen att hugga ned träd runtom fastigheten eftersom hon upplevde att det fanns en överhängande risk att dessa

skulle falla över fastigheten. Av felanmälan kan dock inte utläsas att Marie Källström påtalade något om lutande träd.

Mathias Källström har uppgett att det aktuella trädet lutade och riskerade att falla. Han har dock inte har några särskilda kunskaper på området. Av de sakkunniga experternas uppgifter framgår att det faktum att ett träd lutar innebär inte i sig att trädet behöver tas ned. Ingen av de sakkunniga har genom de bilder som finns på trädet innan det föll eller från bild när trädet fallit kunnat säga att det framgått något fel på trädet eller att det fanns något som talade för att trädet behövde åtgärdas.

Den sammantagna bilden av utredningen – särskilt med hänsyn till de sakkunnigas uppgifter – är att det fallna trädet var friskt och inte visade tecken på att behöva åtgärdas. Det är därmed inte visat att det fallna trädet innebar en risk som kommunen skäligen borde ha förutsett eller åtgärdat. Talan ska därför avslås.

Rättegångskostnader

LF ska som tappande part ersätta kommunen för dess rättegångskostnad.

Kommunen har begärt ersättning för ombudsarvode med 278 000 kr samt för sakkunnigbevisning med 46 000 kr. Ersättning för mervärdesskatt har inte yrkats.

LF har överlämnat till tingsrätten att bedöma frågan om skäligheten i yrkat belopp, men anmärkt att det framstår som väl tilltaget, särskilt i jämförelse med att LF yrkat ersättning för ombudsarvode med hälften så mycket.

Ersättning för rättegångskostnad ska fullt motsvara kostnaden för rättegångens förberedande och talans utförande jämte arvode till ombud eller biträde, såvitt

kostnaden skäligen varit påkallad för tillvaratagandet av partens rätt (18 kap. 8 a § rättegångsbalken).

Tingsrätten anser att den av kommunen begärda ersättningen för ombudsarvode är skälig, sett till målets karaktär och omfattning. Även i övrigt får begärd ersättning anses skälig. LF ska därmed fullt ut ersätta kommunen för dess rättegångskostnad.

Skyldigheten att betala ränta på rättegångskostnaderna följer av lag.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (TR-12)

Ett överklagande ställs till Svea hovrätt och ska ha kommit in till tingsrätten **senast den 16 oktober 2026**. I hovrätten krävs prövningstillstånd.

Domen har beslutats och elektroniskt undertecknats av rådmannen Karl Axel Öberg.